

FOTO: ANNE VANDENBOSCH

Nieuwe vleesvarkensstal na enkele maanden operationeel

Er is net weer een sneeuwzone op komst wanneer we midden december op bezoek gaan bij varkenshouders Stefan Van Hoef en Miet Graus in het Limburgse Kinrooi. De gloednieuwe vleesvarkensstal op de tweede locatie kende een vlotte start. – ANNE VANDENBOSCH –

Stefan en Miet startten goed 25 jaar geleden in de varkenshouderij. Het sympathieke koppel heeft 2 volwassen zonen, Pieter (22) en Brecht (20). “Van 80 zeugen bij de start groeiden we al snel door naar een gesloten bedrijf met 200 zeugen”, vertelt Stefan. “Begin jaren 90 werden we geconfronteerd met een bouwstop in de sector. Door de uitbreidingstop werkten we tot 2005 met satellietbedrijven. Het is trouwens op termijn immers de bedoeling om op onze thuislocatie enkel zeugen en biggen te houden. Dit is sanitair gunstiger.”

Nieuwe stal op tweede locatie

Stefan en Miet wilden hun bedrijf aan de Basdonkstraat graag fors uitbreiden, namelijk naar 400 à 500 zeugen. Stefan: “We kochten eerst nutriëntenemissierechten, beter gekend als NER's, om dit mogelijk te maken. Maar als puntje bij paaltje kwam, kon deze uitbreiding hier

FOTO: ANNE VANDENBOSCH

De nieuwe stal telt 8 afdelingen voor telkens 240 varkens. “We kozen opnieuw voor Grobavoerbakken”, aldus Stefan Van Hoef. “We hadden er goede ervaringen mee in de gerenoveerde stal.”

• varkens •

niet wegens de afstandsregels natuur. We moesten onze bouwplannen dus opbergen.

Samen met adviseurs van Aveve Veevoeding bekeken we de andere mogelijkheden en startten zo de bvba Roemerpork in Tongerlo, een aanpalend gehucht in Bree op slechts enkele kilometers van hier. We verbouwden er een zeugenstal en renoveerden de bestaande vleesvarkensstal met energiezuinige ventilatie en nieuwe voeder- en waterinstallaties. Op dat bedrijf stond ook nog een loods waarin die landbouwer zijn machines voor het veldwerk stalde. Het was de bedoeling dat deze op korte termijn zou omgebouwd worden naar een bijkomende vleesvarkensstal. Na enkele tussentijdse plannen realiseerde ik me dat zo'n verbouwing van een loods eigenlijk niet de optimale oplossing was. We opteerden dus uiteindelijk voor de bouw van een volledig nieuwe vleesvarkensstal. We kochten hiervoor nog bijkomende NER's om die stal te bevolken.

In Bree kunnen sinds september in totaal 3000 vleesvarkens en 800 biggen gehuisvest worden. Op het moederbedrijf in Kinrooi groeiden we naar 450 zeugen, 1200 biggen en 800 vleesvarkens. Twee jaar geleden kwam hier een nieuwe kraamstal. We doen immers ook de eigen aanfok van onze gelten. Hiervoor zetten we grootouderzeugen van Topigs in. Zo'n 1100 vleesvarkens worden nog op diverse locaties in loonweek voor ons gehouden."

Bewuste keuzes bij nieuwbouw

Stefan legt ons uit dat zowel de bouw van de nieuwe vleesvarkensstal als de eerste ronde erg vlot verliepen. "Op 17 mei startte de firma Albo Betonbouw met de grondwerken en op 20 september gingen de eerste biggen van zo'n 35 kg de hokken in." Stefan deed beroep op B&G Agricultural Buildings voor het optrekken van de stal. Deze meet 77 op 25 m. De binneninrichting, voederbakken en de roosters werden uitgevoerd door vdv Beton. Deze stal telt 8 afdelingen voor telkens 240 varkens. Dit is zowel de wekelijkse capaciteit op het bedrijf Van Hoef – Stefan werkt immers volgens het traditionele weekstelsel waarbij er wekelijks 20 zeugen werpen – als een goede maat voor het transport.

Er werd veel aandacht geschonken aan de bedrijfsautomatisatie. In overleg met de firma Droeshout kozen Stefan en Miet voor specifieke ventilatie-, voeder- en watersystemen. De stal werd voorzien van een ondergrondse mengluchtkanaal-ventilatie met rechtstreekse luchtinlaat in de afdelingen. Het klimaat wordt hier bijgestuurd door een kleine mengventilator. Onder een bepaalde temperatuur van de inkomende lucht (minder dan 18 °C) begint deze automatische warme stallucht bij te mengen. Daardoor wordt de ingaande lucht snel opgewarmd. Op deze manier

FOTO: ANNE VANDENBOSCH

"Per afdeling kan ik voor gewoon drinkwater, gemediceerd water of aangezuurd water kiezen", toont Stefan Van Hoef aan het uitgebreide buizensysteem in de ruime werkgang.

wordt een stabiel klimaat in de afdeling gecreëerd, uit de computergegevens blijkt dat er slechts een maximaal temperatuurverschil van ongeveer 1,5 °C is. "Een stabiel klimaat is van bij de opstart erg belangrijk voor de gezondheid van de varkens", meent Stefan. "Een constante temperatuur maakt het behaaglijk voor de dieren. Door een beperkte meerkost – de mengventilator aan het einde van elke voergang – kunnen we dit realiseren; zelfs bij variabel weer." (tijdens het bezoek vvoor het lichtjes buiten, n.v.d.r.) Bij dit systeem bestaat de optie om bij zomerse omstandigheden de inkomende lucht te koelen vanaf 26 °C in de afdeling.

Luc Van Lierop, technisch commercieel medewerker bij vdv Beton, legt uit: "De luchtinlaten aan de buitenzijde van de stal meten telkens netto 2,44 m² per afdeling. Deze vlakke inlaat is 2 m van de stal verwijderd. Dit doen we bij heel veel projecten om windinvloeden uit te schakelen. In de stal meet het kanaal slechts 1,8 m², waardoor een onderdruk wordt gecreëerd. Het systeem geeft een goede luchtverdeling over de volledige voeder-gang. De geklimatiseerde lucht gaat vervolgens langzaam over de hokafscheiding naar de dieren. Voor een goede ventilatie is een temperatuurverschil van ongeveer 4 °C tussen ingaande en uitgaande lucht nodig. Hierbij kan er voldoende warmte

worden afgegeven door het varken." Het verlaagde plafond in de afdelingen zit op 4 m hoogte, dat creëert een goede luchtbuffer. Midden in de afdeling zitten er 2 automatische diafragma-kokers doorheen het plafond, waarvan 1 met een (gele) meetwaaier. "Ze werken gekoppeld. Pas als het te warm wordt in de afdeling zal ook het tweede diafragma openen. Hiermee kan je van bij de start van een ronde een nauwkeurigere (temperatuurs)afstelling realiseren dan met 1 luchtkoker", vindt Stefan.

De afdelingswanden zijn een combinatie van beton met kunststof. "Voor een vleesvarkensstal is het beter om de onderste meter in beton uit te voeren, uit de praktijk blijkt dat dit steviger en vooral duurzamer is", toont Stefan bij de rondgang doorheen de stal. "Elke afdeling telt 20 hokken voor telkens 12 varkens. De betonnen hokafscheidingen kregen een dubbelopengaande poort, een combinatie van pvc met inox. Onderaan de tussenwanden is er telkens een mestspleet van 8 bij 50 cm breed. In het hokken langs de betonnen wand van de centrale gang zit eveneens een mestspleet van 10 cm op 2 m in de roosters. Die mestspleten vermijden mestophoping in de hokken en ze vormen geen problemen voor de dieren." Stefan opteerde voor brijvoerbakken van Groba. Deze werden in de hokafscheiding

tussen 2 hokken gemonteerd. “Ze hebben 2 eetplaatsen en 2 drinknippels per hok. We hadden al ervaring met dit type voerbakken in de gerenoveerde stal. We realiseren er een goede groei mee. Elke afdeling van 240 varkens krijgt voer uit een aparte silo. De varkens krijgen driefasenvoeding, namelijk van 20 tot 40 kg een eerste voer, tussen 40 en 80 kg een tweede voer en ten slotte een afmestvoeder.

“Over de gehele lengte van de stal zit een raampartij. Deze raamstrook is nodig om de wettelijke natuurlijke lichtinlaat te realiseren, maar het maakt het natuurlijk ook aangenamer om in de stal te werken.” De werkgang langs de afdelingen is behoorlijk breed, namelijk 1,75 m. “Dit kost natuurlijk meer, maar tegenwoordig telt het werkcomfort voor de boer toch ook mee, vind ik”, stelt Stefan terecht. In het begin van deze gang hangt een opvallend buizensysteem. “Per afdeling kan ik voor gewoon drinkwater, gemedicineerd water of aangezuurd water kiezen. Dat kan ik van hieruit centraal bedienen. Per afdeling staan hier trouwens elektronische watermeters op, waardoor ik de wateropname per afdeling per dag kan volgen op de centrale computer in de controlekamer. Hierop kan ik eveneens de temperatuur volgen en de ventilatie sturen. Per afdeling hangt er bovendien in de werkgang een infostation waarop ik op de display de instellingen en actuele waarden kan bekijken. Het is wel handig dat we hierop het alarm kunnen afzetten wanneer een afdeling leeg is. In de afdelingen hangt ook een vernevelinginstallatie. Deze wordt elektronisch gestuurd. Het is een water-

Luc Van Lierop toont de mengventilator die ondergronds warme stallucht mengt bij de inkomende buitenlucht.

FOTO: ANNE VANDENBOSCH

Er werd gekozen voor een luchtwasser van Inno+. Tussen de ventilatoren en het waspakket in de drukkamer werd een ruime afstand gelaten. De stallucht gaat met een lage snelheid doorheen het waspakket, wat ten goede komt aan de zuivering.

besparend systeem dat voor het reinigen telkens een ingesteld aantal minuten vernield.”

Chemische luchtwasser

De stallucht gaat naar een groot centraal luchtafzuigkanaal. Dit luchtdichte kanaal beneemt de volledige ruimte tussen het plafond en de nok van de stal. De stallucht wordt naar het achteruiteinde van de stal gezogen door 5 ventilatoren. De ‘vuile’ lucht komt daar in de drukkamer. Stefan en Miet bezochten met luchtwasserspecialist Inno+ heel wat varkensbedrijven, vooral in Nederland. Ze kozen uiteindelijk voor een chemische luchtwasser. “Dat systeem geeft momenteel de hoogste bedrijfszekerheid”, vindt Stefan. “In tegenstelling tot bij heel wat collega’s werd onze luchtwasser echter op de begane grond geplaatst, niet op hoogte. De stal werd er wel 5 m langer door, maar het maakt de controle heel wat gemakkelijker. Je moet immers wekelijks een logboek bijhouden over de werking. Bovendien kon zo een ruime afstand tussen de ventilatoren en het waspakket worden gelaten in de drukkamer. Het waspakket meet 15 op 2,20 m en is ongeveer 0,5 m dik. Dat is wel wat overgedimensioneerd, maar hierdoor wordt de stallucht met een lagere snelheid doorheen het waspakket geblazen wat ten goede komt aan de zuivering. We kozen ook voor een grote vaste zuurtank van 5000 l. Het water voor de luchtwasser komt uit de opvang van regenwater in 3 putten van 20 m³. Het spuiwater verzamelen we in een polyester opslagtank van 60 m³.”

Vlotte eerste ronde

Bij ons bezoek zat de eerste ronde in de nieuwe vleesvarkensstal er zowat op. Stefan: “Met enige trots kan ik zeggen dat exact 3 maanden na opzet de eerste slachtvarkens hier via onze handelaar naar het slachthuis vertrekken. In deze eerste ronde konden we de uitval beperken tot ongeveer 1%. Dit is ook te danken aan de goede dagelijkse verzorging van de zaakvoerder Jos Jansen. Zoals steeds gaat de ingebruikname van een nieuwe stal gepaard met wat zoeken naar de juiste werkwijze en sturing van het klimaat. Zo was de rechtstreekse luchtinlaat iets totaal nieuw voor ons. Maar we zijn tevreden met het klimaat, het is aangenaam werken in deze stal. Ik ervaar bijvoorbeeld dat de afdeling snel droog is na opleg van de biggen, in vele gevallen ontstaat dan immers lastige condensatie.

Daarnaast vind ik het erg belangrijk dat we het vooropgestelde budget per varkensplaats hebben gerespecteerd. We konden trouwens van bij aanvang van dit project rekenen op een positieve aanpak van ons KVC-bankkantoor. Het is prettig dat zij nog mee geloven in de sector.”

Rond de nieuwe stal zijn de grondwerken voor de aanplantingen intussen ook al uitgevoerd. Stefan houdt van een nette, aangename omgeving: “Zodra de vorst uit de grond is, komt hier een groenscherm rondom de stal”, besluit hij ons gesprek. ■